

Incerta elecció presidencial a l'imprevisible Líban

Descriure el Líban, amb estils de vida tan diversos, fa de mal fer. Explicar l'elecció –esperada i incerta– del president de la república és complicat i, sobretot, compromès, de tan imprevisibles com en són els resultats. En un país tan petit com la demarcació de Barcelona s'encavalquen contingents militars de l'ONU al sud, i s'hi acumulen les ingerències internacionals de totes les tendències: des de França i els Estats Units fins a l'Iran, Síria i l'Aràbia Saudita. No hi ha cap pudor a mostrar aquestes influències, omnipresents. El magnífic historiador libanès Georges Corn ha escrit que els dirigents d'aquest país, únic al món, obtenen una part de l'autoritat dels seus vincles amb algun estat estranger, per mitjà de la relació amb tal o tal ambaixador o cap de la missió diplomàtica.

El sistema de comunitats en què s'estructura l'organització jurídicopolítica d'aquest país ha originat allò que

El 28 de setembre començarà el procés d'elecció del nou president del Líban. En aquesta sessió del Parlament, cal una majoria de dos terços de la cambra per escollir el president, per la qual cosa l'elecció es podria endarrerir.

s'ha anomenat la *cultura dels còsols*, aquesta xerrameca i intoxicació dels diplomàtics acreditats a Beirut. No hi ha cap més país en què els ambaixadors, els representants sobretot de les

grans potències –àdhuc del nunci del Vaticà– gaudeixin d'un prestigi polític i social tan popular. Anys enrere, l'ambaixador de França, protectora dels cristians maronites, era com un virrei. Ara, després de canvis internacionals tan revolucionaris, l'enviat de la Casa Blanca, atrinxerat a l'ambaixada fortificada d'Aukar, lluny d'aquesta capital, és sempre un personatge molt conegut entre els libanesos. No passa dia que algun d'aquests ambaixadors no opini sobre qualsevol aspecte de la bizantina política libanesa davant les càmeres de nombroses televisions; i recomani, adverteixi i fins i tot dicti als governants libanesos què han de fer, sense pensar en el seu deure de no interferir-se en els afers interns del país on és representat, però alhora sense causar cap indignació ni cap crítica en la població.

Això que passa ara, enmig d'aquesta gravíssima crisi amb un cap de l'estat reduït a la impotència, un parlament que no es reuneix de fa mesos, un govern paralytitzat..., enmig d'aquesta crisi que ha adquirit repercussions internacionals alarmants, és molt semblant a allò que s'esdevenia al segle XIX, el segle del domini colonial, segons testimonien els arxius diplomàtics de l'època. Els ambaixadors són sempre al centre de les intrigues locals, com anys enrere els còsols, protectors de les diverses comunitats confessionals: el francès, dels maronites; l'anglès, dels drusos; el rus, dels grecs ortodoxos.

A mesura que s'acosta la data del 28 de setembre, fixada pel president del Parlament, Nabih Berri, per a fer la primera sessió dels 128 diputats i elegir el president de la República, augmenten les visites dels enviats especials, de ministres d'Afers Estrangers –com ara Miguel Ángel Moratinos, que ja es va avançar fa unes quantes setmanes– per mirar que els polítics dividits del govern i de l'oposició, encapçalada

Els contingents militars de l'ONU, escampats pel sud del Líban, s'han trobat amb tota mena de dificultats, especialment en els moments de tensió amb Síria.

El primer ministre, Fuad Siniora; el líder parlamentari, Saad Hariri; l'ex-president, Pierre Amin Gemayel; i el líder de Hezbollah, Hassan Nasrallah.

per la poderosa organització xiïta pro-iraniana Hezbollah, arribin a un acord que eviti el buit de poder. Durant unes quantes setmanes, des del 28 de setembre al 20 de novembre —que és quan expira el mandat del polèmic president, el general Emile Lahoud, de tendència pro-siriana—, tenen temps d'elegir un successor. Segons el pacte nacional no escrit de 1943, només pot ésser cap d'estat un cristià maronita, mentre que els caps del parlament i del govern han d'ésser sempre un musulmà xiïta i un musulmà sunnita, respectivament.

Per bé que s'hi han presentat uns quants candidats, bé governamentals, com ara Butros Harb, bé de l'oposició, com ara el general Michel Aoun —i fins i tot s'especula que s'hi podria presentar el comandant en cap de l'exèrcit, el general Michel Sleiman—, no és pas segur que els parlamentaris els tinguin en compte, car pot ésser escollida una persona que no hagi postulat la candidatura pròpia, sempre que compleixi les exigències de la llei. Tampoc no hi ha cap seguretat que a la sessió del 28 de setembre, ni a les següents, s'arribi

a cap compromís. Si bé l'oposició demana que calgui un quòrum de dos terços dels escons per a escollir president, la majoria parlamentària en què recolza el govern addueix, basant-se en la Constitució, que a partir de la segona sessió de l'assemblea n'hi ha d'haver prou amb una majoria de 65 diputats.

Al govern de Fuad Siniora, format per ministres sunnites, cristians i drusos, no hi ha representada la nombrosa comunitat xiïta. Se'n van retirar els ministres el mes de novembre de l'any passat perquè no estaven d'acord amb la política adoptada arran de la guerra de l'estiu entre Hezbollah i Israel, i especialment perquè no compartien la decisió d'organitzar un tribunal internacional per l'atemptat que, fa dos anys, va costar la vida a l'ex-cap del govern Rafiq al-Hariri, en què quedaren compromesos responsables dels serveis d'intel·ligència libanesos i, segons les investigacions de l'ONU, fins i tot podrien ser-hi implicats dirigents de Damasc.

Dissortadament, al Líban la política es fa amb sang. No es tracta, doncs d'un

simple problema de veure si serà el govern o bé l'oposició que aconseguirà d'imposar el candidat presidencial. Darrere la majoria parlamentària hi ha governs occidentals, l'Aràbia Saudita i alguns altres règims àrabs moderats; i donant suport a les forces de l'oposició —entre les quals hi ha dirigents cristians pro-sirians— hi actuen l'Iran i el govern baasista de Damasc.

La por dels libanesos és que si no s'ateny cap acord electoral, si no és escollit un president de consens, es puguin constituir dos governs rivals en un país tan petit, amb el perill d'una divisió de la capital, tal com va passar entre 1975 i 1990, durant les inacabables guerres incivils mantingudes, també, pels poders estrangers. En aquells quinze anys foren els Estats Units i Síria, llavors lligats per un pacte tàcit ja trencat, els grans electors del cap de l'estat libanès. Ara com ara és molt difícil de preveure què s'esdevindrà, aquesta tardor, a l'imprevisible Líban.

*Tomàs Alcoverro
Beirut*